

let infanteri 1803-1814 er behandlet i tre numre af Chakotens tidskrift

Denne artikel tjener det samme generelle dobbelte formål: at formidle præcise oplysninger om organisation, uniformer, bevæbning og udstyr og at hilse Alan Perrys præstation velkommen med at designe og levere metalfigurene og dermed udvide rækkevidden af de dansk-norske enheder yderligere. hæren.

Perry-tallene er stigende blandt malere og krigsspillere – i Danmark anvender man også statistik for *General de Brigade*, *Black Powder* og *Sharp Practice 2*. Derfor er initiativet til at udarbejde og præsentere denne artikel taget af hr. Ole Thureholm, som har lænet sig op ad tilgængelig viden om organisation, uniformer, bevæbning og udstyr fra Mr. Jørgen Larsen and Mr. Hans Chr. Wolter.

Rytteriets organisation 1802-1814 Mellem 1791 og 1802 blev det danske rytteri udsat for omfattende modernisering og omorganisering.

Det danske kavaleri bestod af Den Kongelige Hestegarde, de fire tunge kavaleriregimenter (Rytter-regimenter), de tre lette dragonregimenter (Lette dragonregimenter), Dragonregimentet, Husarregimentet og Bosniac-eskadronen (fra 1808 Uhlan-eskadronen). Hestevagten mønstrede 2 eskadroner hver med 4 officerer, 5 underofficerer, 2 trompetere og 60 mand. Regimenterne af det tunge kavaleri, de lette dragoner og Dragonregimentet, havde 4 eskadroner, hver med 5 officerer, 12 underofficerer, 2 trompetister og 144 mand. Husar-regimentet præsenterede sig med 6 eskadroner hver med 5 officerer, 11 underofficerer, 2 trompetister og 168 mand, og den bosniske eskadron (opkaldt Uhlan-eskadron fra 1808) anvendte den samme organisation som hver af husar-eskadronerne.

Kavaleriet kæmpede i to rækker. Hver eskadron omfattede 12 skarpretter (10 af dem bevæbnet med rifler ved siden af to underofficerer) specielt uddannet som træfninger. Men alle kavaleritropper havde grundlæggende træning i træfningstaktik, idet de var i stand til at støtte disse træfninger.

I 1813 hertugdømmet Warszawa Uhlan Regiment no. 17 (Lituanian) med 3 eskadroner på i alt 43 officerer og underofficerer og 410 mand kæmpede sammen med det danske hjælpekorps. Derfor er denne enhed inkluderet i statistikken nedenfor.

dansk og Norsk Kavaleri og Artilleri 1803-1814

Del 1

Alan Perry har udvidet sin serie af metalfigurer af danske og norske tropper fra Napoleonstiden

Kavaleriets uniformer, bevæbning og udstyr

Den Kongelige Hestegarde Garderne bar en

stråfarvet jakke (krave) med rød krave, skulderstropper, manchetter og tilbagevendinger foran – alt sammen flettet med sølvsnørebånd foret i rødt. Til vagtopgaver og parader blev der anvendt stråfarvede bukser og høje støvler.

Til andre opgaver blev brugt mørkeblå overalls med rød stribe og hvide metalknapper langs sømmen. Hjelmen - casque - var sort med hvide metalkanter, en raupe i sort og en sort hestehårshale. De hvide fjer skelnede mellem en rød top til 1. eskadron og en blå til 2.. I 1810 var en uniform af den nye stil af 1808-modellen i

DAN 26 Dansk Rytter/(tungt kavaleri) 1802-1808/ Norske Dragoner 1804-1810 kommando i runde hatte, galopperende. I denne periode bar betjente epauletter i knapfarven, gule og røde linningsbøjler og ofte sølvtrimmet trefoil-broderi på forsiden af overalls.

DAN 28 Dansk Rytter/(tungt kavaleri) 1802-1808/ Norske Dragoner 1804-1810 lader, runde hatte Her gælder samme note som for DAN 27.

Royal Horse Guards - "The Horse Guard" 1812 (JKL).

By Ole Thureholm, Jørgen K. Larsen and Hans Chr. Wolter

DAN 27 Dansk Rytter / (tungt kavaleri) 1802-1808/ Norske Dragoner 1804-1810 galopperende, sværdskuldrede, runde hatte. Dette sæt repræsenterer mest korrekt danske "Ryttere". Hvis de repræsenterer norske dragere, helt konsekvent, bør de bære musketter i stedet for karabiner og sværdskeden malet mørkebrun, da de anvendte forskellige arme i deres funktion som "dragoner".

troduceret, og forsyner hjelmene med store skjolde foran og nye modelkamme.

Gardisterne var udstyret med lige sværd M 1785, som i 1808 blev udskiftet med "Garde Pallask M 1808"1 med (lang) kavalerikarabin M 1755 efterfulgt af langkarabin M 1813, og derudover to pistoler.

Danske Heavy Kavaleri Regimenter 1808-1814

Tunikaer var røde med stråfarvet for og puder foran. De bar helskyggede hatte M 1802 med metal-rhombiske skjolde. I 1808 skiftede frakkerne til en kortere mere praktisk stil med høj krave, og med forer og puder uændrede stråfarvede. Også en høj, mere moderne shako M 1808 var

taget i brug. De gule rombiske skjolde blev overført til og monteret på shakos2. Overalls var mørkeblå med besætninger i læder på indersiden med rød snøre og knapper på ydersiden – alternativt var der påført stråfarvede bukser med hussarstøvler. På grund af stigende omkostninger i 1810 skiftede bukserne til hvide og overalls til mørkegrå. Alle bæltter var hvide.

M 17973, karabin M 1750/55/98 og M 1795, senere M 1806 og M 1807, og derudover to pistoler.

Det tunge kavaleri var udstyret med lige sværd "Sjællandske Rytter Regiment" var indtil 1808 - som en konsekvens af dens rolle med at bevogte den sjællandske kyst - bevæbnet som en dragon y

DAN 29 Dansk Rytter/(tungt kavaleri) 1808-1812/ norsk Dragoner 1810-1812 kommando galopperende
Dette kommandosæt kan også bruges til "Prins Frederik Ferdinands Dragon regiment" 1808-1812

DAN 30 Dansk Rytter/(tungt kavaleri) / Norske dragoner 1812-1814 kommando i galopp Fra 1812 måtte officerer ikke længere bære epauletter eller livrem på grund af de høje materialer. Yderligere blev standarderne nu båret af underofficerer. Fra 1813 skulle fjerene også kun bruges på parader, men da kilderne er modstridende, kan du lade dem sidde, hvis du vil.

dansk og norsk Rytteri og Artilleri 1803-1814

regiment med lige dragesværd M 1785 og lang dragonmusket M 1767 med bajonet. Fra 1808-1810 besad enheden den samme bevæbning som alle andre tunge kavalerienheder.

Af de 48 såkaldte "flankører" fra hvert af regimenterne brugte 40 kavaleririffel M 1798, og denne blev senere suppleret med kavaleririfler M 1806 og M 1807.

Dansk Svært Rytteri 1808 - 1814

Enhed	Over	Blonder	Shako pladeknapper
Livregiment Ryttere	Stråfarvet	Ingen	Hvid Metal Hvid
Sjællandske Rytter Regiment	Mørkeblå	Stråfarvet	Gul Metal Hvid
Slesvigske Rytter Regiment	Lyseblå	Ingen	Gul Metal Hvid
Holstenske Rytter Regiment	Lysegrøn	Stråfarvet	Gul Metal Hvid

Danske lette dragonregimenter 1801-1814 Uniformer lignede det tunge kavaleri. M 1794 hjelmen – casque – var sort med hvide metalkanter og monteret med en raupe i sort og en hvid fjer med rød top. I 1812 blev det reguleret, at det dyre importerede Tamis-klæde i fremtiden skulle skiftes til et dansk produceret klæde kaldet "Chalon" og i stedet bruges. Dette klæde ville udelukkende blive leveret i mørkerød, hvilket resulterede i, at alle regimenter ville anvende mørkerøde "Thamis"/"Chalon".

Hestehårskjoldet skulle også ændres til en mere voluminøs model, men uden hestehårshalen fra nakken til skuldrene. I 1813 ophørte brugen af fjerene.

De lette dragoner var udstyret med sabel M 1791, suppleret med sabel M 1808, karabiner M 1750/55/98 og M 1795, senere suppleret med M 1806 og M 1807, og derudover to pistoler.

Af de 48 såkaldte "flankører" fra hvert af regimenterne brugte 40 kavaleririffel M 1798, og denne blev senere suppleret med kavaleririfler M 1806 og M 1807. "Prins Frederik Ferdinands Dragon Regiment" (Prince Frede

rik Ferdinands Dragonregiment) blev dannet den 22. oktober 1807 som "Sjællandske Dragonregiment" og fik prinsens navn den 20. december 1807. I starten var det for med som et "Dragonregiment", men efter trinvis ændringer endte regimentet i 1812 med samme organisation og udseende som et "Light Dragon Regiment". Men først ved hærreformen i 1816 fik den officielt titlen "Light Dragon Regiment".

Danske Lette Drager 1801-1814

Unit	Over	Blonder	Sigte på hjelmknapper
Livregiment lette Dragoner Jyske Regiment lette	Sort	Stråfarvet	Rød hvid
Dragoner Fynske Regiment lette	Mørkegrøn	Stråfarvet	Mørkegrøn hvid
Dragoner Light Blue Dragon Regiment	Pr. Fr. Ferd.	Stråfarvet	Lyseblå hvid
	Sort	hvid	-6 hvid

Danske Husarregiment

Dolmans var blå med hvide snore og rød krave snøret i hvidt, ligesom manchetterne. Også rammen var rød med snore i hvidt. Bukserne lignede dem fra tungt kavaleri. Pelissen var rød med hvide snore og knapper og sort pels. Hovedbeklædningen - Mirlinton - var sort med besætninger i sølv og røde snore. I 1810 blev sølvbesætningerne byttet til hvide, og i 1813 skulle den hvide fjer og kokarden flyttes frem.

Husarerne blev udstyret med sabel M 1791 efterfulgt af begge modeller af sabel M 1808 og karabin M 1776/98, M 1795/98 og senere suppleret med M 1806 og M 1807, og derudover to pistoler.

med krave foret hvidt og med hvidt foer foran tunikaen. "Bosnisk Squadron" har en lyseblå tunika (spændebånd) manchetterne var røde med en hvid foring. Også bukserne var lyseblå med hvide foringer langs ydersømmene. Skærmen var rød med hvide foringer. Om vinteren blev den lange røde frakke (kaldet en "chupan") påført. I 1808 modtog eskadronen en ny uniform og skiftede navn til "Uhlans". Som udseendet af den faktiske uniform båret efter 1808

DAN 31 Dansk Rytter/ (tungt kavaleri) 1808-1814/ Norske dragoner 1812-1814, sværd skuldret, galopperende. Fra 1808-1810 begyndte kavaleriet at bære nye grå overalls, der erstattede de ældre mørkeblå (dem på lager fik lov at "væres slidt først, før nye blev uddelt"). Efterhånden blev de røde "valiser" også erstattet af nye grå.

DAN 32 Danske Rytter 1808-1814/ Norske Dragoner 1812-1814 opladning. Dette sæt og DAN 31 kan også bruges til "Prins Frederik Ferdinands Dragonregiment" 1808- 1812. Helt konsekvent bør de bære musketter i stedet for karabiner. Sværd og skede skal også være let bøjet for at repræsentere en sabel i stedet for et lige sværd, og skede og håndtag skal være malet stål.

DAN 24 Lette drager galopperende, skulderbelagte sværd 1802-1812 Frem til 1810-1812 havde lette drager en lidt anderledes hjelm, med en kort kam, en kort hestehår "hale" og "Tamis"/(Turban) i regimentsfarve.

forbliver meget usikker, den efterlades uden beskrivelse.

"Bosniac/Uhlan"-eskadrillen var udstyret med lanse M 1791, sabel M 1791 og et par pistoler.

Norsk kavaleri 1802-1814 I teorien havde

det norske kavaleri fra 1801 til 1811 fire regimenter af dragoner, men kun en lille del af disse deltog i felttoget 1808-1809. Næsten alle blev afmonteret på grund af manglende foder til hestene. I 1811-1814 blev kavaleriets styrke kraftigt reduceret, to fulde regimenter blev opløst og brugt som "beredne artillerister" i stedet. Det nyligt reorganiserede kavaleri bestod af Akershus beredne Jægerkorps og de to reorganiserede dragonregimenter.

De beredne jægere havde et rekrutteret kompagni på 50 mand,

og tre kompagnier af værnepligtige statsborgere, hver med 125 mand (hvoraf 30 var militis (landeværn) og 20 reservister). Søndenfjeldske Dragoons talte 12 kompagnier dannet som 6 eskadroner, hvert kompagni med 125 mand (som jægerne). Nordenfjeldske Dragoons havde kun 4 virksomheder.

felttogene 1808-1809. De fleste af dragonerne blev indsat kun med mindre norske kavaleri enheder osv.

I 1814 under slaget ved Lier den 2. august angreb og forfulgte de 70 engagerede beredne jægere (*Eidsvold-Nessiske Kompagni*) de tilbagetrukkne svenskere med virkning - hvilket faktisk udgjorde den eneste "rigtige" rytteraktion under denne krig. ÿ

DAN 23 Let Dragoon kommando galopperende 1802-1812 I denne periode bar officerer epauletter, i knapfarven, gule og røde taljebånd og ofte sølvtrimmet trefoil broderi på forsiden af overalls. Indtil 1809 blev standarderne båret af juniorofficerer, men fra da og af af senior underofficerer.

DAN 25 Light Dragoons opladning 1802-1812 Fra 1802 til 1810-1812 brugte alle kavalerienheder uanset type mørkeblå overalls med rød for, hvide knapper og havde røde "valiser" bag sadlen.

dansk og Norsk Kavaleri og Artilleri 1803-1814

DAN 20 Light Dragoon kommando galopperende 1812-1814. Fra 1812 måtte betjente ikke længere bære epauletter eller livrem på grund af de høje materialer. Yderligere blev standarderne nu båret af underofficerer. Fra 1813 skulle fjerene også kun bruges på parader, men da kilderne er modstridende, kan du lade dem sidde, hvis du vil.

Norwegian Dragoon Regiments 1802-1811 Unit Facing Lace Hat

plate Buttons	Akershusiske Dragon Regmt. White None	Nordenfjeldske Dragon Regmt. Yellow	Trondhjemske Dragon Regmt. Green	Straw coloured
			Gul metal	hvid
	Halm farvet	Gul metal		hvid
		Gul metal		hvid
		Gul metal		hvid

som dansk tungt kavaleri i M 1802 uniformstil
Indtil 1811 var de dragoonerstørrelse og ældre typer af
udstyrsbælter i lysebrun kan også være brugt.

De var bevæbnet som et "gammeldags dragonregiment"
med lige dragonsværd M 1740, 1750 og 1778 og lange
dragonmusketter, primært M 1767 (eller ældre) med bajonetter.
De bar også par ældre lange pistoler og blev trænet til at
operere overvejende til fods. Dragonerne mønstrede ingen
"flankører" træfninger.

Norske Rytterregimenter 1811-1814

Unit	Over	Blonder	Shako pladeknapper	
Søndenfjeldske dragon regmt.	Dark Blue	Straw-coloured	Yellow	
Metal White Nordenfjeldske Dragon Corps	Green	Akershusiske		
Ridende Jæger Corps	Ingen		Gul Metal	Hvid
	Grøn	hvid	Ingen	hvid

reduktioner i 1811 anvendte enhederne den
Som en konsekvens af den store reform forbundet med

De startede også en genbevæbningsproces og fik udstedt
det lige dragonsværd M 1785 og forkortede den lange dragon

18ÿ Chakoten

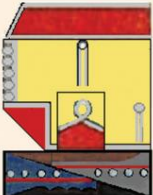

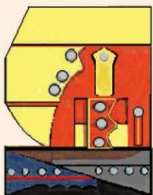

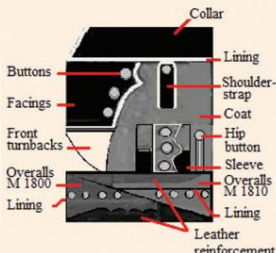

**Light Dragoon regiment of Funen
- "Fynske Regiment lette Dragoner 1813
(JKL).**

DAN 21 Lette Dragoner galopperende, skuldrede sværd 1812-1814. Vær opmærksom på, at turbanklædet var rødt til alle Light Dragoon-regimenter fra 1812. Det skyldtes, at det tidligere brugte klæde (som regel af regimentsfarve) var lavet af hollandsk klæde kaldet "Tamis", men var for dyrt, så i stedet dansk klæde, kaldet "Chalon" blev bestilt til at blive brugt, men denne var kun lavet i en mørkerød farve.

Dansk Rytteri og Artilleri 1802-1814

Horse guard and Hussars	"Ryttere"/ Heavy Cavalry	"Lette dragoner"/ Light Dragoons	"Dragoner"/ Dragoons
 <p>Livgarden til hest</p> <p>Husar regimentet</p>	 <p>Livregiment Ryttere</p> <p>Sjællandske Rytter Regiment</p> <p>Slesvigske Rytter Regiment</p> <p>Holstenske Rytter Regiment</p>	 <p>Livregiment lette Dragoner</p> <p>Jyske Regiment lette Dragoner</p> <p>Fynske Regiment lette Dragoner</p>	 <p>Pr. Fr. Ferd. Dragon Regiment</p>
<p>Description of figures:</p> 			<p>"Kongelige Artilleri Corps"/ Royal Artillery</p> <p>Foot and Mounted artillery</p> <p>Horse Artillery</p>

dansk og norsk Rytteri og Artilleri 1803-1814

DAN 22 Light Dragoons oplader 1812-1814. Fra 1808-1810 begyndte kavaleriet at bære nye grå overalls, der erstattede de ældre mørkeblå (dem på lager fik lov til at "væres slidt først, før nye blev uddelt"). Efterhånden blev de røde "valiser" også erstattet af nye grå. Dette sæt, DAN 21 og DAN 20 kan også bruges til "Prins Frederik Ferdinands Dragon regiment" 1812-1814.

musketter sammen med de lange pistoler til den længde, der foretrakkes i Danmark, men det er fortsat uvist, hvor langt denne proces var nået i 1814. Yderligere blev et ukendt antal nye karabiner fragtet fra Danmark til Norge.

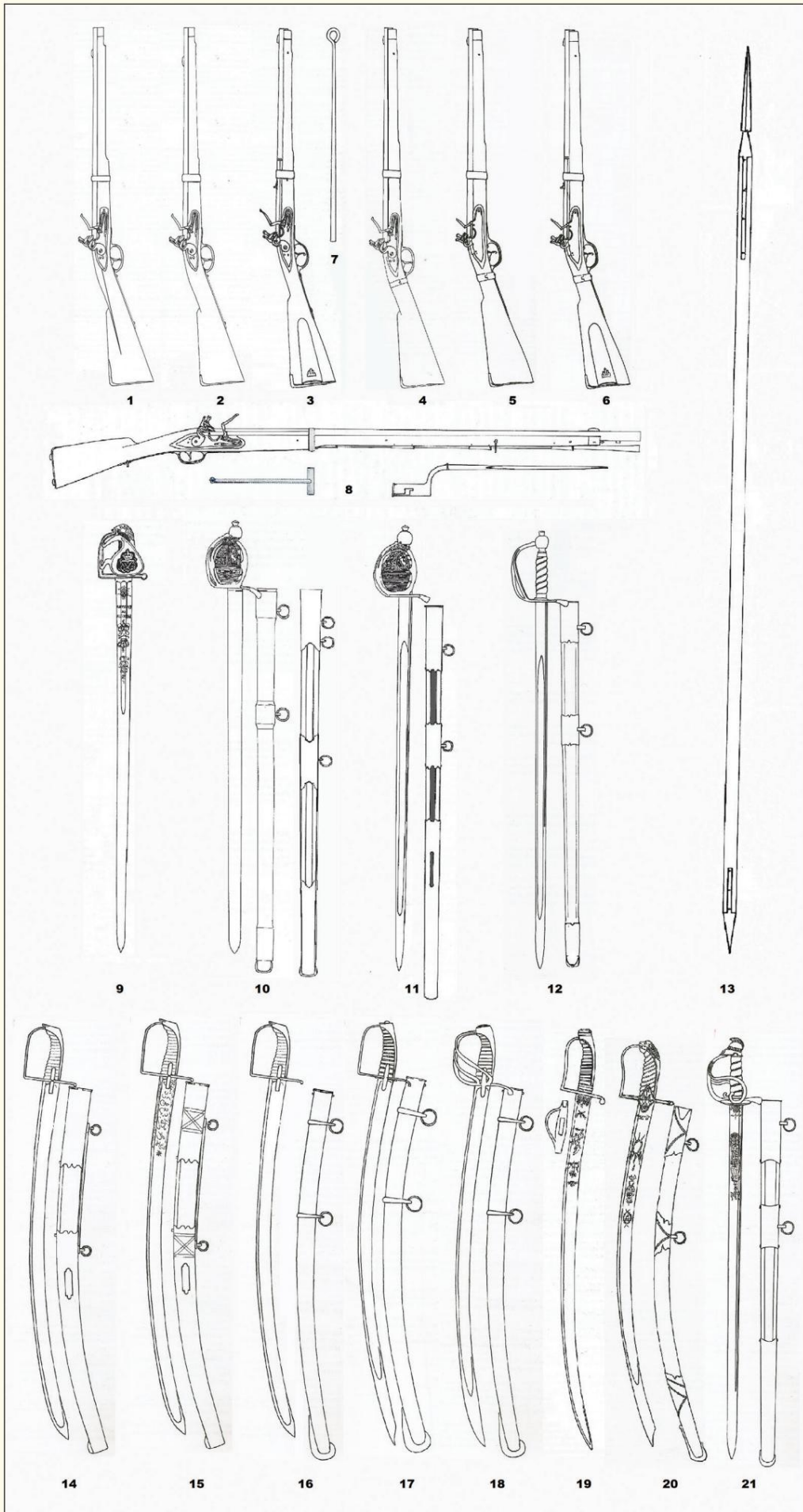
uniform M1810 med grønne beklædninger og hvide bukser, med hvide passelbånd for og over kraven, over manchetter og skulderstropper og hvide knapper. Bælterne var sorte. Shako M 1808 var slidt, med grønne snore og fjer. Akershusiske Ridende Jæger Korps blev efter planen formodet at besidde nogle af de mest moderne våben i Norge. De skulle modtage 600 dragonsabler M 1808, infanteririfler M 1803 eller M 1807 og 600 par af den nye pistol M 1807 med indvendig lås. I 1814 havde regimentet ikke fuldført sin proces for genoprustning, og gik således i krig med en blanding af M 1808 drakesabler, M 1791 sabler og lige sværd M 1740. Riflerne var hovedsageligt M 1791 og M 1803, og pistoler var også af flere typer. **n Fortsættes.**

Noter

1. Dette blev opnået ved hjælp af fæstet fra deres tidligere lige sværd M 1785 og indsættelse af bladet fra det lige sværd M 1789.
2. Som en anerkendelse af "At være hærens første kavaleriregiment" - fik "Livregiment Ryttere" tildelt nye forsøvede rombeskjolde, for at vise deres status, og de fik også nogle finere detaljer af shako, uniform og sadelklæde. .
3. Dette blev opnået ved at fjerne det store og tunge skjold monteret på fæstet og nogle sidestænger - en del af fæstet fra lige sværd M 1785 - og indsætte knivene fra lige sværd M 1789 i dette nu lettere og mere rummelige fæste, hvilket danner et lettere og mere nyttigt lige sværd.
4. Fra 1798 blev alle karabiner og pistoler omdannet til samme kaliber og grundlæggende "look". Yderligere havde alle karabiner den samme længde. For at lette udbud og produktion blev karabinmodellerne derfor "blandet" i eskadronerne.
5. Fra 1798 blev karabiner og pistoler omdannet til samme kaliber og grundlæggende "look". Desuden havde alle karabiner én fælles længde. For at lette udbud og produktion blev karabinmodellerne derfor "blandet" i eskadronerne.
6. Indtil 1812 bar regimentet shakoer med hvide fjer og snore og gule rombeskjolde med bogstaverne PFD. I 1812 modtog tropperne en helt ny model kasse (M 1812) med et mindre skjold, et andet våbenskjold, og det importerede "Tamis" klæde blev ændret til mørkerødt dansk produceret "Chalon" klæde.

"Skydevåben og sidevåben af kavaleriet"

1. Hussar Carbine M 1755/98 og M1776/98 med meget lille forskel på de to.

2. Karabin M 1795.

3. Riflet karabin M 1798

4. Karabin M 1806 med den nye type hængslede karabinstangbeslag.

5. Karabin M 1807 med den nye type "indvendig lås".

6. Riflet karabin M 1807.

7. Den fælles model ramrod til alle model karabiner og pistoler.

8. Dragemusket M 1767 afbildet med detalje af karabinstangbeslag og bajonet.

9. Lige sværd M 1750 af det norske kavaleri.

10. Lige dragonsværd M 1785. Med (venstre) skede M 1789 og (højre) skede M 1778 (sidste model brugt af Royal Horse Guard).

11. Lige sværd til Royal Horse Guard M 1808 med ny Horse Guard skede M 1808.

12. Lige sværd M 1797 af det danske svære kavaleri.

13. Bosnisk lanse M 1791.

14. Sabel M 1776/1792 med sabelskede M 1805.

15. Sabel M 1776/1792. Variant af den foregående med specialdekoreret klinge kendt som en "bosnisk sabel" vist med sabelskede M 1805.

16. Sabre M 1792/1808 endnu en variant af 1792 sablen, med en ny og tyndere klinge med ny metal sabel skede M 1808.

17. Såkaldt "Hussar sabel"

M 1808 med ny type metalgreb, lidt anderledes spids på samme tynde blad som ovenfor og metalsabelskede M 1808.

18. Såkaldt "Dragoonsabel"

M 1808, med ny type messinggreb og metalsabelskede M1808.

19. Kavaleriofficerssabler, her en variant af standardofficerssabelen M 1789.

20. Kavaleriofficers sabler (tallige private erhvervede varianter blev anvendt).

21. Officers lige sværd M 1798 hovedsagelig brugt til heldragt og parader.

Størstedelen af de anvendte håndvåben er også tilgængelige i farvefotos på [www. arma-dania.dk](http://www.arma-dania.dk). Åbn "Hjem", og aktiver nederst på siden "Blankvåben" hhv. (Sidevåben) og "Geværer".